

Зміст

Уже шість! Особливості сьомого року життя дитини	6
Знову криза? Важко, але чудово!	23
Корисна інструкція для батьків	31
Гармонійний розвиток дитини сьомого року життя	53
Страхи. Як допомогти подолати їх?	127
Гіперактивність. Як допомогти непосидькові всидіти на місці	139
Час іти до школи?	148
Телефон, комп'ютер і планшет — користь чи шкода?	157
«Маленький комерсант». Як знайти правильні стимули для дитини	164
Дозвілля дитини сьомого року життя	171
Що читати?	175
Чого треба прагнути батькам?	180
Додаток. Показники розвитку дитини сьомого року життя	183

Любі батьки!

Діти зростають рік у рік. Кожен віковий період у житті малюка характеризується певними особливостями розвитку. Зміни відбуваються так швидко, що дорослі ледь встигають налаштуватись на наступний етап формування дитини як особистості. Від мами і татуса, бабусі і дідуса багато в чому залежить, якого досвіду набуде малюк, як саме він взаємодіятиме з навколишнім світом і людьми, які його оточують. Звичайно, батьки прагнуть виховати дитину відповідальною, цілеспрямованою, уважною, справедливою, товариською. Вони намагаються навчити малюка любити себе і близьких, прищепити йому найкращі риси: доброту, щедрість, чуйність; захистити від неприємностей, агресії, злості і тривоги! Щоб досягти бажаного, батьки мають знати вікові особливості розвитку дітей. Це допоможе подолати можливі труднощі виховання і розкрити творчий та інтелектуальний потенціал малюків. Відповідно підготувавшись, дорослі розумітимуть причини тієї чи іншої поведінки дитини і ставитимуться з розумінням до змін, які відбуваються з малюком. Керуючись у вихованні відомим принципом

Гіппократа «не зашкодь», хочеться додати ще: «знай як», «зрозумій», «допоможи», «почуй». Нехай ці переконання стануть основою для формування щасливої родини, усі члени якої насолоджуються спілкуванням одне з одним.

Нещодавно святковий торт прикрашала тільки одна маленька свічка, а тепер малюк задуває шість свічок. Поступово, непомітно ваша дитина подорослішала, багато чого навчилась, змінилась. Ви помічаєте, як учорашній малюк починає міркувати, робити висновки, поводитись, як доросла людина.

Фізіологічні показники шестирічної дитини відповідають наступному рівню її розвитку. Усі органи

і системи організму перебудовуються. Малюк зростає, набирає вагу, змінюються пропорції його тіла. Великого значення набуває формування правильної постави. Молочні зуби замінюються постійними. Робота головного мозку за всіма показниками наближається до роботи головного мозку дорослої людини. Це свідчить про готовність дитини до навчання в школі, що передбачає збільшення розумового навантаження.

На сьомому році життя закладаються основи для формування дорослої особистості. Тепер поняття «хочу — роблю» трансформується в поняття «хочу — міркую — роблю». Дитина починає обмірковувати, передчувати, аналізувати свої стосунки з людьми, власний досвід і результати своєї діяльності. Якщо раніше поведінка малюка залежала від емоцій, то тепер поняття «так треба» відіграє важливу роль. Дитина виявляє потребу в повазі, бажання виконувати дорослі справи і просто бути дорослою, самостверджуватись і самовдосконалюватись. Малюк починає розділяти внутрішнє і зовнішнє життя, його наївність і безпосередність мають не такі яскраві прояви, як раніше. Тепер дитина розуміє, яке місце посідає в житті. Народжується її соціальне «Я». Усвідомлення переживань, формування самооцінки, визначення свого соціального статусу сприяють розвитку малюка. Він прагне бути таким, яким його хоче бачити суспільство. Отже, дуже важливим для дитини стає спілкування.

У своїх сюжетно-рольових іграх діти програють складні взаємостосунки людей. Вони можуть змінювати хід подій залежно від ситуації, вчаться підлашуватись, бути гнучкими, поступатись, а також тренуються відстоювати свою точку зору.

Мовлення дитини стає більш грамотним, зменшується кількість порушень вимови слів. Тепер малюк вживає повні поширені речення, може обґрунтувати свою думку.

Щоб встановити довірчі стосунки і врахувати під час виховання особливості розвитку малюка в цей віковий період, батьки і близькі дорослі мають розуміти, що відбувається з їхньою дитиною. Усім відомо: «Обізнаний — отже, озброєний». Тож пропонуємо збагатитись знаннями разом, щоб спілкування з малюком було приємним і радісним!

Малюк дорослішає

Усі дорослі люди зберігають спогади зі світу, до якого вони ніколи не повернуться — світу дитинства. Здається, що то було давно і що забулося все, що відбувалося з нами багато-багато років тому. І ніби не залишилось жодного зв'язку між двома світами — дитячим і дорослим. Проте розум періодично дістає з підсвідомості спогади, які, здавалось, залишились у минулому житті. Зазвичай це відбувається тоді, коли

в батьків з'являється своєрідний «інопланетянин» — малюк, який живе у світі дитинства, прекрасному і неповторному. Як часто, згадуючи себе, свої стосунки з батьками в дитинстві, вам хочеться повернутися туди?.. Там тепло і затишно, ви оточені піклуванням і увагою, вас розуміють і цінують. Розглядаючи сімейний альбом, ви згадуєте прекрасні миті, найяскравіші враження безтурботного дитинства: «Це ми з татом на риболовлі», «А це ми з бабусею гуляємо у квітучому саду», «Це метелики, яких було так багато, що ми ловили їх трілітровими банками». І здається, що повернулось те саме сонечко, яке гріло, той аромат саду, той легкий вітерець. Потім спливають спогади про шкільний випускний і те, як настало доросле життя. А тепер усе повторюється.

Народився ваш малюк. Він зростає. Виступає на святі в дитсадку. Малюк бавиться у сусідській пісочниці, весело бігає з однолітками, захоплено грає. Якої енергії сповнена дитина, готова пізнавати всі таємниці навколишнього світу! І знову квітнуть дерева, але вже не у вашому дитинстві, а в малечому.

Звісно, дорослі прагнуть забарвити майбутні спогади коханої дитини яскравими фарбами, оповити соловодкими ароматами.

Усі події дошкільного віку пролетіли як мить. Ви насолоджувались спілкуванням із крихіткою. Дарували ласку, любов, тепло і піклувалися про малюка. Та хіба могло бути інакше? Адже він — найважливіше,

що є у вашому житті. Здається, дитина щойно народилась, — а вона вже повзає. Не встигли озирнутися — починає ходити, вимовляє перші слова. Пам'ятаєте, як часто хотілося обійняти дитину, посадити до себе на коліна, почитати їй казку? А як приємно було, коли малюк, відкривши рота від здивування, слухав ваші розповіді про те, чого ще ніколи не чув! Адже багато чого для нього було справжнісіньким відкриттям. І те, про що малюк дізнавався, спілкуючись із вами, було цінною інформацією. Завдяки цьому крихітка пізнавала неосяжний світ.

Як же було чудово вперше разом піти до зоопарку! Ця подія залишила незабутні враження! А скільки захвату викликала перша поїздка до моря! Як зворушували перші спроби малюка зав'язати неслухняні шнурки чи без сторонньої допомоги вдягти штанці, самостійно тримати важку ложку і акуратно доносити кашу до рота.

Звичайно, інколи було складно. Траплялись події, про які хочеться забути: застуда і ангіна, падіння і забиття. Як важко було стримуватись, аби не заплакати разом із малюком, коли він, бігаючи з друзями, забирав свої коліна!

Згадуючи всі прекрасні і складні моменти, ви ні про що не шкодуєте. Адже навіть припускаючись помилок, ви розуміли, що теж вчитеся жити разом із маленькою людиною. І ніколи не повториться те, що відбувалося вперше: перші кроки, перші слова, перша радість від почутого слова «мама».

Час швидко спливає, і... вам хочеться, як і раніше, сказати: «Маленький мій!». І раптом ви чуєте у відповідь: «Я не маленький, я вже великий!» Ви відповідаєте: «Так, так, звісно, великий».

Ось так можна описати малюка сьомого року життя. Він залишається для батьків маленьким хлопчиком або маленькою дівчинкою. Звичайно, ми розуміємо, що дитина, як і раніше, залежить від нас. Імовірно, вона так само потребує опіки, підтримки, уваги. Та що змінилося? Адже кожен вік характеризується певними особливостями. Розуміючи їх, батьки знаходять правильний підхід у вихованні, розвитку свого вже «не малюка».

Тратнення незалежності і самостійності

Ваша дитина самостійно виконує досить «дорослі» доручення.

Дитина сама хоче накрити на стіл, вибрати місце для пікніка на природі, підготувати одяг, у якому піде на день народження до друга. Малюк дуже хоче показати вам, любі батьки, що багато чого тепер може робити самостійно. Він стає відповідальним за свої вчинки, за своє життя. Тим не менш, мама і тато залишаються найважливішими людьми. Батьки, як і раніше,

допомагають пізнавати світ, попри те що дитина подорослішала і багато чого знає, може зробити сама. Ланкою, яка зв'язує дитину з оточенням, є близькі люди — дорогі, рідні, улюблені, єдині і неповторні мама і тато. Вони дарують тепло, оточують піклуванням, увагою. Як ніхто інший, батьки щиро радіють за дитину, пишуться нею. У складні моменти вони завжди поруч. Саме вони підтримають, коли малюк засмучений або розчарований, до них він звертається, коли в його житті сталася «величезна прикрість». Порада, підтримка дорослих дуже потрібні дитині, і саме мама і тато допомагають малюкові, щиро бажаючи добра.

Що в цьому віці важливо?

Важливим залишається те саме, що було раніше: любов, терпіння, увага, турбота і підтримка. Також батьки мають розуміти, що означають ті чи інші вчинки дитини, її поведінка. Можливо, сльозами і примхами малюк закликає: «Зверни на мене увагу», «Мені важко вчитися в школі», «Я втомився від моралей

